

Приклад реалізації програми ЄС Еразмус+ Жан Моне Модуль у ПДАБА (міжкафедральний проєкт EUGREEN)

Юлія ОРЛОВСЬКА, д.е.н., професор (ПДАБА)
Тетяна ЯКОВИШИНА, д.т.н., професор (ПДАБА)

(частина I)

В НАШІЙ ДОПОВІДІ МИ ПЛАНУЄМО ЗУПИНИТИСЯ НА ТАКИХ ПИТАННЯХ:

I. Як спланувати та написати грантову заявку Еразмус+ Жан Моне Модуль

- Чому ми обираємо саме цей грант?
- Якими є критерії оцінювання заявок і чи відповідатиме ним наша заявка?
- Чи достатній у команди бекграунд (науковий доробок; практична діяльність тощо) у цільовій сфері грантової програми?

II. Чим відрізняється підготовчий етап проєкту Модуль Ж.Моне від етапу його реалізації

III. Викладання, дослідження та поширення знань – ключові елементи проєкту

IV. Розвиток проєкту, моніторинг, оцінювання та самооцінка проєкту

- Фідбек (від здобувачів, роботодавців, представників місцевої влади тощо)
- Наукові дослідження та отримання нових знань
- Редагування навчальних матеріалів та змісту курсів ...

Підготовчий етап написання проектної заявки на грант (як спланувати та написати грантову заявку Еразмус+ Жан Моне Модуль)

Необхідно ретельно вивчити:

- 1) те, на що спрямована грантова програма (мета; цільова сфера тощо)
- 2) критерії, за якими будуть обиратися грантові заявки для фінансування

Зокрема: програма Ж.Моне спрямована на якнайбільше поширення досвіду ЄС в різних сферах розвитку суспільства, економіки, політичних інститутів, демократії тощо.

Причому, **важливим є поширення найсучаснішого досвіду в тих напрямках, які є актуальними безпосередньо для ЄС** (наприклад, Зелене зростання, Зелений перехід, Циркулярна економіка, Безвідходність, Низьковуглецевість, Кліматична нейтральність, Місцевий розвиток тощо).

Це впливає на формулювання НАЗВИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ ПРОЄКТУ

А ТАКОЖ ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що в першу чергу підтримуються проєкти, автори яких є знавцями та дослідниками цих сфер

ПДАБА

Назва проєкту: «European practices on Green Deal: lessons for Ukraine»
(«Європейські практики із зеленої трансформації: уроки для України»)

Мета проєкту: поширення досвіду країн ЄС у впровадженні успішних стратегій Green Deal (Зеленого курсу), зокрема у сферах зеленого будівництва, зеленої політики для регіонального відродження на основі сталого розвитку, енергоефективності, управління відходами та відновлення ґрунтів як частини стійких міських екосистем **для** впровадження відповідних практик зеленого повоєнного відновлення економіки України

Завдання проєкту:

- розробка 3-х мультидисциплінарних навчальних курсів («Європейська практика інвестування зеленого будівництва», «Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій», «Адаптація ЄС до змін клімату та стійкі урбоекосистеми»);
- організація Круглих столів та воркшопів за участю політиків, науковців, студентів та представників бізнесу;
- проведені квестів зі школярами та студентами коледжів;
- дослідження, видання наукових статей та монографії; проведення науково-практичної конференції

Визначаються відповідні цільові результати проєкту (**Delivarables**)

КОМПЕТЕНТНІСТЬ АВТОРІВ ЗАЯВКИ в актуальних питаннях розвитку ЄС – дуже важливий критерій відбору

Найпростіший шлях довести компетентність авторів проектної заявки – це показати **науковий/освітній та інший бекграунд** в питаннях, які підтримуватимуться (цільові сфери гранту)

Зокрема, **наш шлях до написання заявки тривав 3-4 роки**. Знаходили спільні інтереси серед стратегічних пріоритетів розвитку ЄС, готували та публікували наукові статті (починаючи з 2018 року) – міжкафедральні! *В тому числі ті, що опубліковані у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз **Scopus, WoS***

Береться до уваги й інший досвід авторів проєкту

- робота/стажування в Європейських інституціях;
- робота в громадських, в т.ч. міжнародних, організаціях;
- досвід викладання/ проведення досліджень з партнерськими університетами в ЄС – особливо в тематиці проектної заявки

До заявки подаються відповідні CV авторів проєкту

ПДАБА

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ – важливий критерій, на який слід налаштовуватися

Підтримуються такі проєкти, які є **мультидисциплінарними в широкому сенсі:**

1. Що провадяться різними підрозділами (департаментами; кафедрами) – **в нашому випадку двома підрозділами:** кафедрою міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування та кафедрою екології та охорони навколишнього середовища
2. Що спрямовані на слухачів **а) різних спеціальностей та б) різних освітніх рівнів** – **в нашому випадку:**
 - **бакалаври + магістри**
 - **соціально-гуманітарних + технічних спеціальностей**

Принцип співфінансування

Як і в будь-якій грантовій заявці, слід запланувати витрати обох сторін – грантодавця (Європейської Комісії) та грантоотримувача (Команда ПДАБА). Тому мова йде про «співфінансування»

Оскільки проєктна заявка подавалася саме на програму Модуля Ж.Моне, то витрати «з боку ЄС» передбачені на:

- Підготовку нових навчальних курсів, в т.ч. розробку навчальних матеріалів (підручники та інше) та їхнє оновлення
- Закупку обладнання для проведення ефективного навчання (в проєкті заплановано біля 5 тис євро на придбання наутбуків та мультимедійного обладнання)
- Проведення круглих столів з представниками бізнесу, місцевої влади, академічної спільноти тощо, а також проведення квестів зі школярами та студентами коледжів

З боку ПДАБА (= за власний рахунок учасників проєкту):

- Фінансування наукових досліджень, оплата публікацій
- Проведення наукової конференції
- Публікація монографії (або розділу в монографії)

*Текст заявки є відкритим документом,
є доступним на сайті Національного Еразмус-Офісу (НЕО) в Україні*

ПДАБА

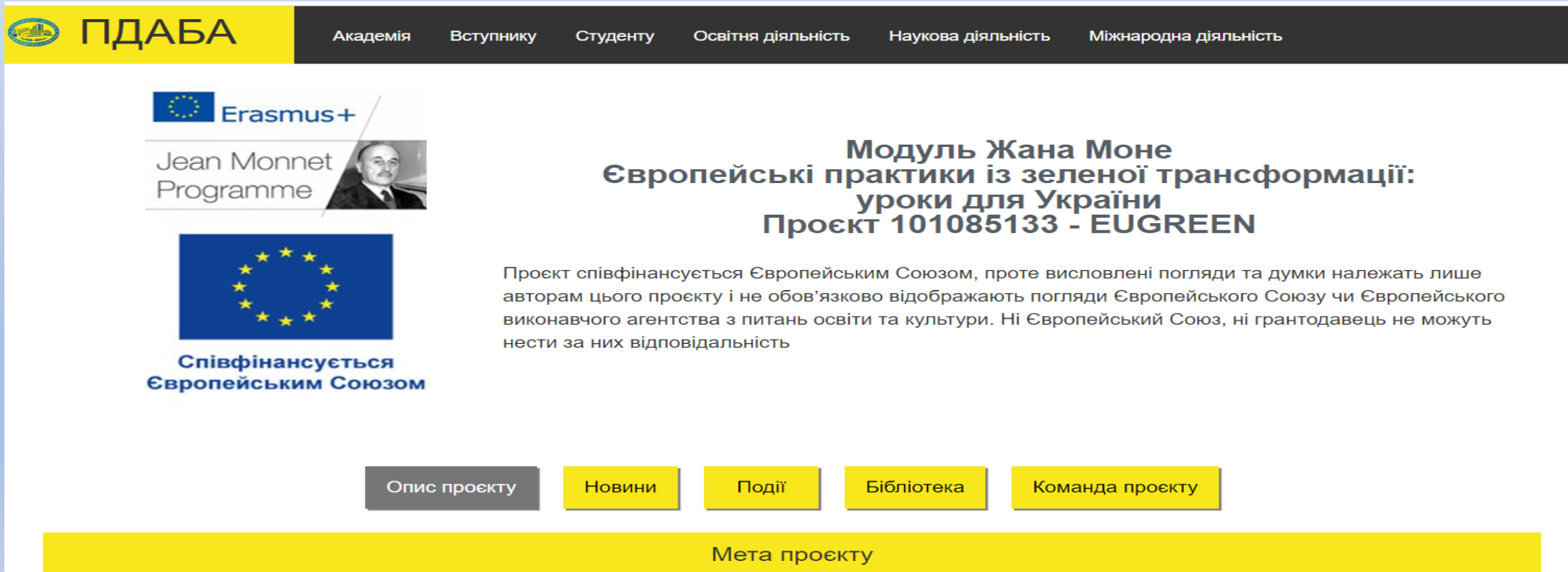
Заявка отримала 90 балів зі 100 можливих (це дуже високий рейтинг)

З жовтня 2022 року розпочався 3-річний період, що складається з :

- Підготовчого етапу (5 перші місяців)
- Етапу реалізації проектних завдань (з 6-го по 36-й місяці)

На підготовчому етапі проєкту:

I) Створено сторінку проєкту на сайті ПДАБА, яка постійно оновлюється

The screenshot shows the website for the Erasmus+ Jean Monnet Programme project 'EUGREEN'. The header includes the PDA BA logo and navigation links: Академія, Вступнику, Студенту, Освітня діяльність, Наукова діяльність, Міжнародна діяльність. The main content area features the Erasmus+ logo, the Jean Monnet Programme logo, and the European Union flag with the text 'Співфінансується Європейським Союзом'. The project title is 'Модуль Жана Моне Європейські практики із зеленої трансформації: уроки для України Проєкт 101085133 - EUGREEN'. Below the title is a disclaimer: 'Проєкт співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проєкту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність'. At the bottom, there are buttons for 'Опис проєкту', 'Новини', 'Події', 'Бібліотека', and 'Команда проєкту'. A yellow bar at the bottom contains the text 'Мета проєкту'.

ПДАБА

На сторінці відображаються новини та події проєкту, навчальні матеріали тощо

Опис проєкту

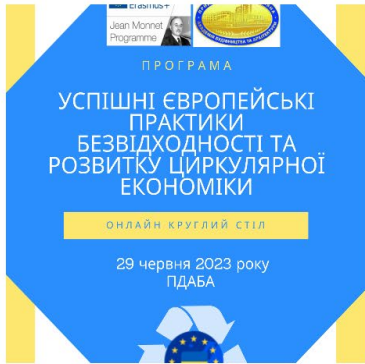
Новини

Події

Бібліотека

Команда проєкту

Проєкт Жана Моне - новини

Запрошуємо до Круглого столу «Успішні європейські практики безвідходності та розвитку циркулярної економіки: перспективи впровадження в Україні»

Готуємося до Круглого столу в рамках проєкту

Не встигли закінчити навчальний блок весняного семестру в рамках проєкту EUGREEN, починаємо...

Популяризація проєкту 101085133 – EUGREEN

26 квітня 2023 року відбувся Всеукраїнський форум «Освіта для збалансованого розвитку», організований...

Опис проєкту

Новини

Події

Бібліотека

Команда проєкту

Проєкт Жана Моне - події

Діаграма Ганта реалізації першого року проєкту (з 01.10.2022 р. по 30.09.2023 р.)

Текст до події - План виконання робіт в межах проєкту представлений за допомогою діаграми Ганта. Дотримання...

Загальна карта проєкту EUGREEN (01.10.2022 – 30.09.2025)

Успішна реалізація проєкту потребує виконання цілої низки кроків. Представлена загальна...

II) Розроблено логотип проєкту

telegram: <https://t.me/+5N5wXltsxQdINDZi>
facebook: <https://m.facebook.com/groups/879623880067332/>

III) Створено сторінки в соцмережах

Проект в соціальних мережах

facebook.com/groups/879623880067332

Поиск на Facebook

EUGREEN 59 подписчиков

Обсуждение Пользователи Медиафайлы Файлы

Напишите что-нибудь...

Анонимный Пост Фото/видео Комната

Самое актуальное

Информация

Группа створена в рамках проекту EUGREEN на базі гранту Erasmus+ Jean Monnet Programme, що співфінансується Європейським Союзом, для надання інфо... **Ещё**

Общедоступная

Кто угодно может видеть участников группы и публикации.

Видимая

Кто угодно может найти группу.

Подробнее

Vodafone UA 14:40 57%

Назад Изм.

EUGREEN 59 подписчиков

трансляция звук поиск ещё

описание

канал розроблений в рамках проекту EUGREEN на базі гранту Erasmus+ Jean Monnet Programme, що співфінансується ЄС для надання актуальної інформації, щодо сутності зеленої економіки, відповідних моделей та їх застосування в економічній політиці.

Администраторы 1 >

Подписчики 59 >

Медиа Ссылки

EUGREEN 59 подписчиков

19 марта

EUGREEN

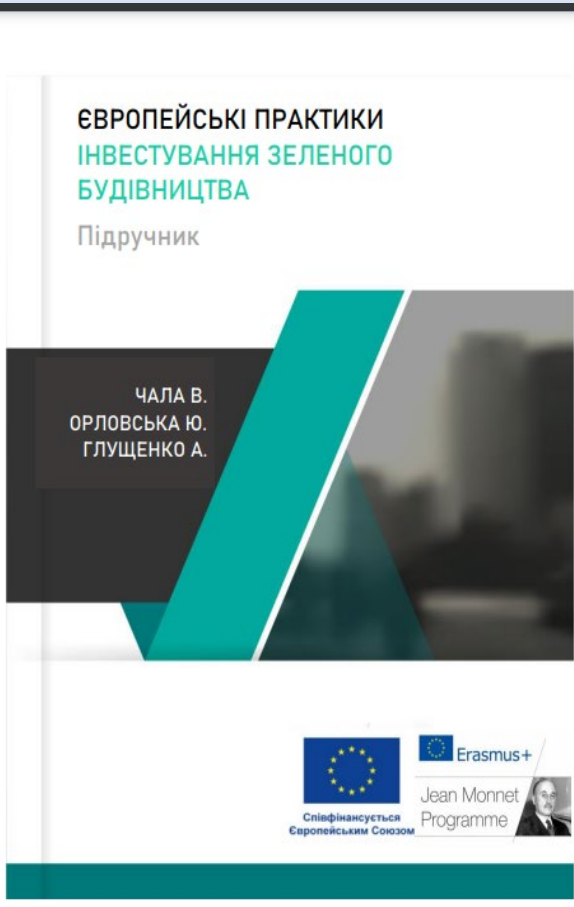
Як і було обіцяно, в цьому пості відкриємо таємницю механізму впливу на поведінкову модель суспільства, використовуючи такі показники, як: критерій корисності придбання та критерій корисності транзакції. Критерій корисність придбання відповідає на питання «Чи потрібно мені це?», а критерій корисність транзакції — на інше питання: «Чи потрібно мені це на таких умовах?».

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП. ПІДГОТОВКА ДО НАВЧАННЯ.

Розробка 3-х нових освітніх курсів [Підготовлені та опубліковані відповідні підручники:](#)

ЗМІСТ	
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	5
ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В РАМКАХ ГЛОБАЛЬНОГО КУРСУ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК	
1.1. Глобальна концепція сталого розвитку. Цілі сталого розвитку	8
1.2. Зелена економіка як основа досягнення цілей сталого розвитку. П'ять принципів зеленої економіки	14
1.3. Пріоритети, шляхи та напрями зеленого переходу	19
1.4. Європейська зелена угода (European Green Deal) – політика розвитку зеленої економіки	23
РЕЗЮМЕ	26
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ	
2.1. Еко-інновації сталого розвитку	29
2.2. Інновації та технології для зеленої економіки	36
2.3. Європейський індекс екологічних інновацій	43
РЕЗЮМЕ	47
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
РОЗДІЛ 3. НАЦІОНАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ МОДЕЛІ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇН ЄС	
3.1. Сучасні типи національних моделей зеленої економіки в Європейському Союзі	50
3.2. Відмінні риси країн ЄС щодо реалізації стратегій переходу до креативної та циркулярної економіки	55
3.3. Імператив низьковуглецевості в політиці країн ЄС щодо Зеленого курсу (Green Deal)	59
3.4. Сфери реалізації зеленого бізнесу в країнах ЄС	64
3.5. Рейтинг країн ЄС за рівнем зелених трансформацій	68
РЕЗЮМЕ	77
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
РОЗДІЛ 4. ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ	
4.1. Концепція зеленого зростання – основа економічної політики ЄС	80
4.2. Європейська Зелена угода (EGD) та її еколого- економічний вимір	85
4.3. Європейська Зелена угода (EGD) та її соціально- економічний вимір	89
4.4. Європейський стовп соціальних прав (EPSR)	93
4.5. «Європейський Семестр» та «Фонд відновлення і стійкості» як інструменти Європейської політики зеленого зростання	95
РЕЗЮМЕ	101
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
РОЗДІЛ 5. ЄВРОПЕЙСЬКА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА	
5.1. Сутність європейської інноваційної політики, зумовленої політикою зеленого зростання	105
5.2. Специфіка інноваційної політики ЄС в умовах переходу до зеленої економіки	110
5.3. Програма «Механізм справедливого переходу» в інноваційній політиці ЄС	118
5.4. Науково-дослідна підтримка інноваційної політики, пов'язаної із Зеленим курсом	122
РЕЗЮМЕ	127
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
РОЗДІЛ 6. ОСНОВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ЗЕЛЕНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	
6.1. Сутність та основна концепція зеленого відновлення	130
6.2. Стан економіки України до та під час повномасштабного вторгнення (на кінець 2022 року)	136
6.3. Напрями та принципи повоєнного зеленого відновлення України	139
6.4. Практичні рекомендації країн ЄС для зеленої відбудови транспортних систем українських міст	145
РЕЗЮМЕ	156
<i>Терміни і концепції</i>	
<i>Практичні завдання та обговорення, CASE-STUDY</i>	
<i>Література до розділу</i>	
ДОДАТКИ	160

ПДАБА

Розробка 3-х нових освітніх курсів Підготовлені та опубліковані відповідні підручники.

**А також їхній «розвиток» (детально у другій частині Презентації)*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ. НАВЧАННЯ. 2023 рік, весна. Дві дисципліни з 3-х.

Навчання в мультидисциплінарних групах (бак+маг) (приклади слайдів презентацій; розміщені на сайті)

46 контактних годин Інноваційний метод CASE-STUDY

СВІТОВІ СТАНДАРТИ

ЕКОДЕВЕЛОПМЕНТУ

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Тип	Системний підхід	Головні критерії та категорії	Тип будівлі
BREEAM	Мультикритеріальна система, яка ґрунтується на визначених заздалегідь категоріях для досягнення оцінок різних рівнів	- енергоефективність; - споживання енергії та води; - внутрішнє середовище; - забруднення; - транспорт; - матеріали; - відходи; - екологічний та управлінський процеси	Житлові та нежитлові приміщення; як нові, так і існуючі («In Use»)
DGNB/BNB	Об'єктивний опис та оцінювання сталості будівель та міських районів. Якість будівлі оцінюється, охоплюючи весь період її життєвого циклу. Система включає різні критерії, які гнучко під кожний окремих проект для досягнення різних рівнів оцінки: Бронзової, Срібної та Золотої (Bronze, Silver, Gold), як і пресертифікація на стадії планування	Не оцінює окремі показники, але оцінює загальну ефективність будівельного проєкту або міського району. Використовує 50 різних критеріїв, таких як, термальний комфорт, доступ до послуг, захист від шуму. Спеціальні критерії використовуються для оцінювання міських районів: зміна клімату в місті, біорізноманіття та інші	Житлові та нежитлові приміщення; як нові, так і існуючі (офісні та адміністративні будівлі)

LEED	HOE
Мульти- критеріальна система, яка ґрунтується на визначених заздалегідь категоріях для досягнення оцінок різних рівнів: Сертифікований, Срібний, Золотий, платиновий.	Мульти- критеріальна система, за основу якої покладений підхід оцінювання життєвого циклу проєкту, використовує 14 категорій
- екологічний розвиток об'єктів; - ефективне управління водними ресурсами; - енергія та атмосфера; - матеріали та ресурси; - якість середовища всередині приміщення; - інновації в дизайні; реєстрація.	1. Еко-будівництво: гармонічна взаємодія будівлі з оточуючим навколишнім середовищем; інтегрований вибір будівельного процесу та продуктів; робоче місце з низьким рівнем забруднення 2. Еко-менеджмент: енергетичний менеджмент; менеджмент водних ресурсів; поводження з відходами; технічне обслуговування 3. Комфорт: гідрометричний комфорт; акустичний комфорт; візуальний комфорт; ніхтовий комфорт 4. Здоров'я: умови здоров'я простору; якість повітря; якість води
	Житлові та нежитлові приміщення; як нові, так і існуючі

Наразі в світі існує 32 національні системи сертифікації зелених будівель у

Будівництво та економічні ЦСР

12 Відповідальне споживання
Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва

Зниження рівня споживання енергетичних і МАТЕРІАЛЬНИХ ресурсів протягом усього життєвого циклу будівель

- вибір матеріалів з найбільш НИЗЬКИМ ВМІСТОМ ВУГЛЕЦЮ, переважно місцевого походження
- вибір КОНСТРУКТИВНИХ РІШЕНЬ, що дозволяють скоротити обсяг використання вуглецемістких матеріалів
- Брати до уваги можливості ВТОРИННОГО ВИКОРИСТАННЯ або переробки окремих компонентів при демонтажі матеріалів
- якнайширше застосування ЗБІРНИХ КОНСТРУКЦІЙ на етапі будівництва чи реконструкції, що дозволяє знизити кількість будівельних відходів

5

ЩО ТАКЕ ЕКО-ІННОВАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ?

- У світі бізнесу **еко-інновації сталого розвитку** можна визначити як 1) процес розвитку старих бізнес-моделей і 2) створення нових підприємств, які реалізують економічну цінність і одночасно створюють позитивний екологічний і соціальний вплив
- Хоча природа не має чітко визначеної ціни, еко-інновації сталого розвитку «розуміють», що **збереження** 1) екосистем, 2) природних ресурсів, 3) біорізноманіття, 4) культур і спільнот у всьому світі **має велике економічне значення**

Еко-інновації в галузі сталого розвитку коригують традиційні бізнес-моделі та практики таким чином, щоб підтримувати взаємовигідний обмін між людьми, планетою та прибутком

21

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ

Літо 2023 року. **Перший** Круглий стіл із запланованих трьох

Круглий стіл
29 червня 2023р.

Мета заходу – поширення досвіду та обмін думками щодо перспективності імплементації в Україні успішних практик впровадження політики нульових відходів та розвитку циркулярної економіки в ЄС

Цільова аудиторія: академічний персонал, представники регіональних органів державного управління та місцевого самоврядування, дослідники, студенти, представники бізнесу, громадських організацій

Erasmus+ Jean Monnet Programme ПДАБА

ПРОГРАМА
УСПІШНІ ЄВРОПЕЙСЬКІ
ПРАКТИКИ
БЕЗВІДХОДНОСТІ ТА
РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ
ЕКОНОМІКИ

ОНЛАЙН КРУГЛИЙ СТИЛ

29 червня 2023 року
ПДАБА

EUGREEN

29 ЧЕРВНЯ 2023
З 11:00 ДО 12:45

ПРОГРАМА ОНЛАЙН-КРУГЛОГО СТОЛУ

УСПІШНІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ БЕЗВІДХОДНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

11:00 – 11:15 Відкриття круглого столу, виступи організаторів

11:15 – 12:30 Доповіді та їхнє обговорення учасниками круглого столу

Європейські практики безвідходності: шлях до кліматично нейтральних міст
Яковинська Т.Ф. – д.т.н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища, член Всеукраїнської екологічної ліги

Проблеми імплементації європейських практик безвідходності в Україні
Шмаглов І.Г. – д.б.н., професор, директор ТОВ НВП «Сектор екологічного аудиту та чистих технологій», радник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академік Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності, член Всеукраїнської екологічної ліги

Циркулярні інсайти або мое «new normal»
Зварич І.Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, Научно-наукового інституту міжнародних відносин імені В.Г.Тимирязєва Західноукраїнського національного університету

Розвиток циркулярної економіки в ЄС: важливі перспективи для України
Орловська Ю.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування ПДАБА

Циркулярні міста ЄС: різні шляхи до однієї мети. Досвід для України
Глуценко А.В., PhD-здобувач

12:30 – 12:45 Підведення підсумків роботи круглого столу

МОДЕРАТОР: ОРЛОВСЬКА Ю.В., д.е.н., проф., керівник проєкту EUGREEN

Захід проводиться в рамках реалізації проєкту Erasmus+ (модуль Жан Моне) «Європейські практики із зеленої трансформації: уроки для України» (проєкт 101085133 – EUGREEN)

Співфінансується Європейським Союзом

Подальші кроки з реалізації проєкту ... (частина II Презентації)

ПДАБА